

vijo. „Le hitro, hitro dragi mož, da prej prek vode prideva kakor bo črna tema; glej, glej, kak se komboli *) sekajo, hudo bo gromelo in se bliskalo.“ „Pa mi že spet s svojo babjo vero prideš — ti in tvoji komboli, megla je megla!“

Niso še oče Benko svojega govora sklenili, že začne huda ploha liti.

„Kamo bodeva zdaj šla, bi rajši pri Rapocu ostala; kdo bode naj prek peljal!“

„O ljubi mož, premisli, kako bojo otroci doma trepetali, ako naji domú ne bo; le prosiva Ivana; saj voda ni velika in tudi ni široka, čeravno je tema.“

Brodar Ivan je že spal v svoji bajtici. Oče Benko zavpijejo: „Srečo dobro Ivan! ali bodeš naji prek spravil?“ „Nerad ponoči peljam — odgovori brodar — al ker ste Vi, bom segnul po veslo.“

Ko se na sred Mure pripeljajo, se hudo zabliška in zagromí. — „Bog nam pomagaj! — zavriši brodar — in vsi se v valovje potopijo. Blisk je raznesel ladjico. Drugi dan so našli raztergane deske in tri merlice na pešnatem otoku.

Slutnja (predčutje) matere Gere ni bila prazna.

Vicko Dragan.

Kratkočasnica.

Kdo zmed vas je nar večji lenúh?

Svobodno po Al. Stole-u.

Grajščak, ki je dalječ okoli slovel zastran svojega bogastva, pa zraven tega tudi zastran posebne dobrovoljnosti, je imel med muogimi posli tudi tri hlapce, ki so bili v pravem pomenu besede prava, živa lenoba. H kateremu delu koli jih je oskerbnik poslal, zvest si je mogel biti, da tam gotovo nič ne bo opravljenega. Mnoge in velike opravila so grajščaka zadržavale, prepričati se za gotovo od tega, kar mu je bilo večkrat od omenjenih hlapčonov povedano. Nekoga dne — bilo je ravno ob času košnje — se popoldan sam na travnik podá gledat, kaj njegovi posli počnejo. Bila je velika vročinja in pót se je cedil koscem in grabljivkam, da je bilo kaj. Kje, ljubi bravci, mislite, da je gospod léne tri hlapce dobil? Tudi morebiti v potu njih obraza? Kratkotomalo ne! — V hladni senci za nekim germom so tako sladko počivali, kakor da bi bili že vživali sladkosti sv. raja. Približajoč se jim, jih takole ogovori: „Mnogo že sem slišal od vas praviti, kakošni tiči da ste; danes pa bi vendar rad zvedil, kdo zmed vas je največji lenúh. Glejte — in pri teh besedah potegne svitli tolar iz žepa — ta-le tolar bo dobil tisti zmed vas, kateri je v lenobi prvák.“ — „Jez, jez“ — zavpijeta dva zmed njih in skočita pokonci, kakor ju bi bil gad pičil — al tretji se ne zmeni ne za gospoda ne za tolar, in ostane mirno pod prijetno senco. — „Vidva nista ravno posebno lena — reče gospod — ker sta tako urno kviško skočila; ampak vaji tovarš je tolar zaslužil. „Ná ga — mu reče grajščak — da boš vedil, da ti je bila tudi lenoba enkrat dobro poplačana.“ — Kaj menite, dragi bravci, da je stegnul lenúh zdaj roko po tolarji? — „Bodite tako dobri, gospod, in tle noter v žep ga mi potisnite“ — reče hlapec in pokaže z očmi na svoj žep. Celó roke se mu po ponujenem tolarji stegniti ni ljubilo! —

Al mu je gospod dopolnil voljo in mu tolar v žep potisnil, ne vém; — kar pa je želel, je bil popolnoma zvedil.

J. Levičnik.

*) Od kombolov pravijo Medžimurci, da megle po gorah nabirajo, iz katerih se pozneje bliska. Černe šole dijakzna s posebnim prahom kombine postreliti. Imamo na Horvatskem še rodbine z imenom Kombol.

Drobtinice

iz Jakob Sajovec-ovega rokopisa istriško-vlaškega slovnika.

Čas in letni časi.

ist. vlaško. slov.

Astez, danes.
Ča ate damareca, pojuternjem.
Damareca, juter.
Dupa merinde, po kosilu.
Jarna, zima.
Jer, včeraj.
Mlaju, spomlad.
Nopta, noč.
Opodne, opoldan.
Oponoč, polnoči.
Pozimakú, jesen.

ist. vlaško. slov.

Pre ste oter, pred včerej.
Segútra, zjutrej.
Sera, večer.
Sto anj, 100 let.
Ur an, jedno leto.
Ur hip, en trenutek.
Ur misec, jedan mesec.
Večernica, večerni čas.
Vera, poleti.
Zi, dan.

Mesci.

ist. vlaško.-slov.

Antošnjakú, januar.
Sičanu, februar.
Maraču, marci.
Avrilu, april.
Maju, maj.
Pomajičú, juni.

ist. vlaško.-slov.

Žetvenjakú, juli.
Augustu, august.
Poaugustičú, september.
Miholščakú, oktober.
Martinšnjakú, november.
Božičnjakú, december.

Dnevi v tednu.

ist. vlaško. slov.

Domireke, nedelja.
Ponediljak, pondelek.
Otorak, torek.
Sredu, sreda.

ist. vlaško. slov.

Četertak, četertek.
Petak, petek.
Sembaté, sabota.

(Dalje sledí.)

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Dunaja 10. aprila. *** V krasnem cesarskem vertu „Augarten“ imenovanem je že veliko dodelano za razstavo, od ktere so „Novice“ že večkrat pisale. Nadjamo se, da njih glasi niso bobneli v prazno pušavo, in da bomo vidili mnogo domačega blaga tukaj razstavljenega, ki bo razodelo pridnost naše domovine; veseli bomo tudi pozdravili marsikterega rojaka, ki bo prišel ogledavat pridelke in izdelke vse naše carevine. Tedaj dobro došli! — Radostni smo brali v „Novicah“, da so se vendar spet enkrat prepevale domače pesmi v koncertu; da so močno dopadle, ker so bile lepo izbrane, tega so nam mili napevi že sami po sebi porok. Al čudili smo se vsi in se prečuditi ne mogli tistim opazkam, ki jih je v pretresu imenovane koncerta gospod Theod. Elze v „Laibach. Zeit.“ spustil na dan o slovenskih pesmah. Mož govori le, per „wir“; ako bi ta „wir“ pomenil samo njega, bi se nikakor ne čudili, da ga je „utrudil predolgi venec slov. pesem“ itd. bi ne bili zinili nobene besedice, ker „de gustibus non est disputandum“; — al ker dalje pravi, „da so besede popevanih pesem bile večini poslušavcev nerazumljive, bi bili (ako bi ne bili brali, da je koncert bil v redutu in vhodnina po 40 kr.) skoro mislili, da je oni koncert bil le privatkoncert in da večina povabljenih poslušavcev (njegovih znancov) ga je pooblastila za svoj organ, da v imenu njenem govori. Svet se sicer dan današnji hitro spreminja, kar ga hlaponi gonijo, in gospá Czillagova, ki je pela 31. marca pri nas na Dunaji, je 4. aprila že pela v Amsterdamu, — al da bi se bila Ljubljana tako premenila, da bi svojih, mnogokrat v gledišu, v koncertih in domá prepevanih in tisučkrat natisnjenih pesem več ne razumela, tega ne moremo verjeti, — to bi bilo še čez hlap in elektriko! Ako je tedaj še samo po sebi čuda prederzno, da mala „pars pro toto“

govori, kaže omenjeni pretres še tudi, da pisatelj utegne iz-versten godec biti, s podobnosti časnikarske pa ne pozná. Kaj bi Talijan ali Francoz rekel, ako bi se mu v njegovi domači očitalo, da poje talijanske ali francoske pesmi, ker jih morebiti mala množica poslušavcev ne razume? „Vsakemu svoje“! to je prvi postulat, — to terja tudi dostojnost, ktera zraven pravičnosti mora biti „prima regula“ vsakega časnikarja.

Iz Tominskih gorá 4. aprila. — Na žalostno potožbo „Novic“, da je sl. kmetijski družbi pšek za sadjorejo zmanjkalo, jih ji iz serca rad brez plačila pošljem tisto mervico, ki sem jo sam nabral. *)

Drage „Novice“ ve se res čuda lepo potegujete za sadjorejo na Krajskem, da bi jo krepko na noge spravile, al le kesno kesno se vspešuje; tukaj na Tominskem je v tem veliko boljše. Kakor hitro od Loke čez planine na Tominsko mejo prikoračimo, ali pa čez Sorico na Podberda pridemo, koj tū kakor tam obilo sadnega drevja nahajamo, s katerim so se že naši predstariši za svoje naslednike trudili in tako jim velik zaklad zapustili. Lahko rečem: od krajske meje noter do laške Gorice se vert verta derží, da imamo sadja na kupe, ki nam donaša marsikteri goldinarček in nam lep kos kruha nadomestuje. Naj bi vsi tisti, ki besedam Novicnim ne verjamejo, da sadjoreja je res velika podpora kmetijstva in da vsak prostorček naj se zasađi s sadonosnicami, prišli sem živih izgleđov gledat. Morebiti jih bojo ti prepričali, če rudoljubnim besedam Vašim ne verjamejo. Pridi Gorenc, pridí Dolenc v naše planine!

J. Oreščan.

Iz Št. Jurja poleg Kranja 6. ap. G—. Naj naznanim „Novicam“ čudno prigodbo. Danes ponoči sta na Lužah dva potepúha, katerih popolnoma odpraviti tudi vse-skozi marljivo prizadevanje neutrudljivih žandarmov ne more, kmetu Milaču tele iz hleva vkradla. Šunder na dvoru in mukanje krave je zbudilo gospodinjo iz spanja, da hitro teče v hlev, — pa kaj najde? hlev odpert in kravo brez teleta. „To ni nič posebnega — mi bojo častiti bravci rekli; to se je že sto in stokrat zgodilo.“ Al poslušajte dalje, kaj se je zgodilo: to je, kar se ne primeri pogostoma! Gospodinja, ko je prvi strah otresla, odveže berž kravo, ktero je poznala, da je huda, in jo izpuští iz hleva. In zgodilo se je, kar je pametna glavica mislila: krava vođa po tléh in hitro teče za sledom; gospodinja in pa še dva soseda pa koračijo za njo. Ker je luna sejala in polje na planem, so vidili od delječ, da je krava ostala in se zaletovala v nekaj, kar so bliže pridši spoznali za tatova, ki sta tele peljala. Spodila je potepúha in otela si svoje telce. Ko pride žena z možema do krave s teletom, sta tatova bila že kopita pobrala.

Novičar iz raznih krajev.

Od dunajske kmetijske razstave (razložbe) piše časnik ondotne km. družbe med drugim sledeče: Število razstavnikov znaša dosihmal 1150, med temi jih bo 146 razstavilo živino, 656 jih bo razstavilo poljske pridelke, 143 gojzdne pridelke, 205 pa mašine in orodja kmetijske; živine se je veliko več ponudilo kakor se je je móglo vzeti; vzelo se bo 500 goved, 500 ovác, 100 konj, 100 prešičev, 130 kuretine; med tistimi 205, ki bojo razstavili kmetijske mašine, so vse domače fabrike, pa tudi najimenitnejše angležke, nemške in mnogo francoskih. Ogledovanje razstave je za 3 dni podaljšano in se bo že začelo 9. maja zjutraj in terpelo bo do 17. zvečer; tarifa za ogledovanje je za navadne dni na 20 kr. določena; le prvi dan (9. maja), ko se bo razstava odperla, in pa 11. maja, to je, tisti dan,

ko se še zmiraj upati more, da bojo presv. Cesar iz Ogerskega na Dunaj prišli razstavo ogledovat, bo vhodnina povišana na 1 fl. Iz vseh cesarskih dežel se bojo poslale nabérke vseh imenitniših pridelkov, ki jih vsaka dežela prideluje, ktere nabérke (Collectivsammlungen) so oskerbele kmetijske družbe; le iz Laškega, iz Erdeljskega in Vojvodine ne bo takih skupnic. Na deželo imenitne kmetije ogledavat se bo šlo na 26 strani, na 2 za poldne, na 13 za celi dan, na 9 pa za 2 dni; vožnja na te kraje po železnici in parobrodih bo menda zastoj ali saj bolji kup. — Za Vojvodino in temeški Banat so Cesar napravo kmetijske družbe dovolili. — Spet se je v naše cesarstvo prikradla goveja kuga; čeda poljskih volov jo je 20. dan p. m. zatrosila na Šlezko, kjer pa jo bojo berž vpeljane oistre postave menda ustavile, da ne bo dalje segla. — Graški časnik hoče vediti, da misli vlada cesarsko železnico iz Dunaja v Terst, kadar bo dodelana, ravno tako prodati, ali prav za prav, pod zakup (štant) dati, kakor je dala severno in južno-izhodno. — Polje se je povsod lepo opomoglo; tudi v ptujih deželah hvalijo ozimino; na Francozkem, pravijo, stoji tako lepo, da že 10 let ne tako. — Politični stan je še zmiraj pri starem: dosti zastavice pa malo uganjk. Tako, na priliko, imamo po versti starosti: ne rešeno pravdo moldavo-valaško, napolitansko, švajcarsko-prusko, nemško-dansko, kineško, avstrijsko-sardinsko in najnovejšo črnogorsko. Nič se še ne vé, kako se bo to in uno razvilo. Po časniku „Timpulu“ se stranka za zedinjenje Moldave in Vlahije pod eno vladijo močno poteguje v programu, ki ga je 19. p. m. razglasila; Švajca se obotavlja tistih 9 pogojev poterđiti, ki jih terja pruska vlada; najbolj se pa ustavlja plačati 2 milijona frankov za odškodnino; v Černogori pa stojé reči tako čudno, da se govori, da bi utegnil knez Danilo se odpovedati vladi in jo izročiti svojemu še le 17 let staremu unuku, sinu svojega najstarejega brata Mirka. — Sliši se, da sardinska vlada ne bo, kakor je mislila, napravila tabora v Alesandrii; čisto prazna pa je govorica, da avstrijska misli več vojakov na Laško poslati in tudi poleg meje sardinske armado utaboriti; skupšina avstrijskih kerdel v Gallarati pa je bila že dolgo pred razporom sklenjena in nima nobenega vojskega pomena. Res pa je nek, da je avstrijska vlada svojemu poročniku v Petrogradu, knezu Eszterhazy-tu, dovolila precej dolg odlog (Urlaub) in da vzrok tega, da bo knez za nekoliko časa zapustil Petrograd, utegne obnašanje rusovskega poročnika v Turinu biti. — Nov izvoljeni škof Briksenški pravi v svojem pastirskem listu med drugim tole: „V težavnem času sem, dragi moji, dobil pastirsko palico v roke, ne motim se, da me ne čaka mir, ampak bojevanje; naši dnevi so dnevi ločitve dobrega od hudega, kristjanstva od nekristjanstva; prepad med njima je vsaki dan večji.“

8. aprila umerlemu dijaku

Primožu Križniku

njegovi součenci v Celji.

Oj! že Te krije mati zemlja hladna,
Gomila majhna grobček Tvoj nam kaže,
Prestal si vdano muke vsake baže,
Odbila Ti je, dragi, ura zadnja!

Ne bo spominščina Ti 'z kamna skladnja,
Ker tak spomin je malo vredne čaže;
Naj drug spomin se Ti, krepkeji skaže,
Spominščina Ti bodi — v pesmi sladnja.

Solzice mi po Tebi scer točimo,
Ker si slovó nam dal že tako rano, —
Terpljenje Tvoje vendar je končano.

Zvestó ozéramo se v domovino,
Kjer duša Tvoja večni mir obhaja, —
Naj večno vživa vse sladkosti raja!

*) Hvala lepa za poslani dar! Prosimo še drugikrat. Vred.